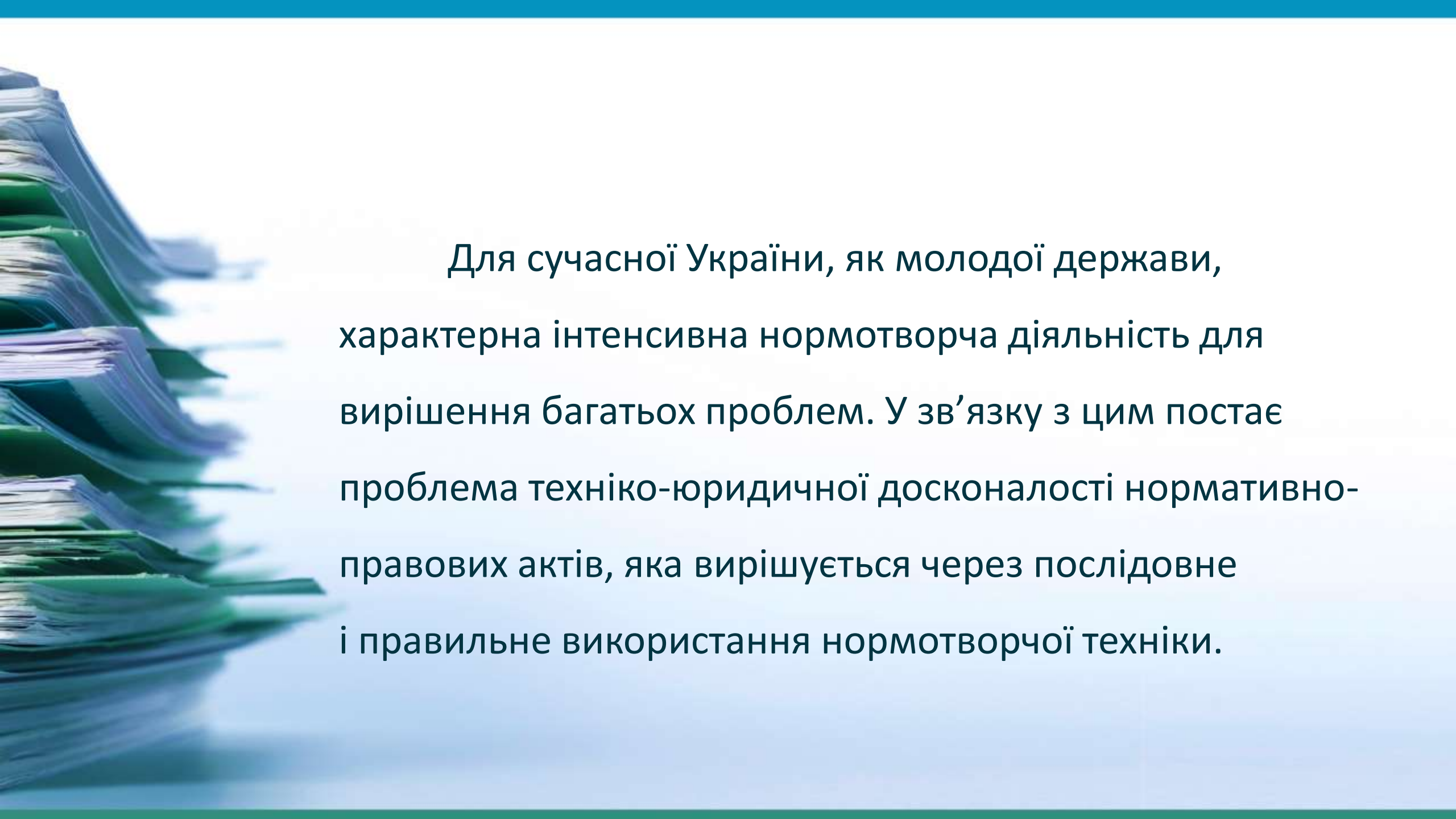

НОРМОТВОРЧА ТЕХНІКА

ELEGANTIA IURIS (лат) — юридична тонкість

Для сучасної України, як молодій державі, характерна інтенсивна нормотворча діяльність для вирішення багатьох проблем. У зв'язку з цим постає проблема техніко-юридичної досконалості нормативно-правових актів, яка вирішується через послідовне і правильне використання нормотворчої техніки.

Нормотворча техніка -

це система правил і нематеріальних засобів вираження змісту нормативного правового акта, використання яких забезпечує:

Ознаки нормотворчої техніки:

Є різновидом юридичної техніки

Заснована на знаннях та досвіді,
накопичених у сфері нормотворчої
діяльності

Охоплює:

1. Нематеріальні засоби (прийоми)
вираження змісту нормативних
правових актів
2. Правила їх використання

Застосовується при створенні нормативно-
правових актів

Її використання забезпечує формальну
визначеність змісту нормативних правових
актів

Nota bene:

1. Нормотворча техніка **не включає матеріальні засоби**, що використовуються в правотворчій діяльності (папір, комп'ютер, чорнила, ручки).
2. В нормотворчу техніку **не входять** правила процедурного характеру, які регулюють відносини між учасниками правотворчого процесу.

Логічні правила і засоби формуються через:

1. Утворення і використання логічних елементів у нормативно-правовому акті (судження, поняття)
2. Встановлення зв'язків між логічними елементами в нормативно-правовому акті через додержання основних логічних законів:
  - тотожності;
  - суперечності ;
  - виключення третього.

Лексичні і стилістичні правила і засоби

Забезпечують стислість, зрозумілість, точність мовної форми нормативно-правового акта.

Формуються через використання таких основних засобів, як граматичні речення, юридичні фразеологізми, слова, словосполучення, речення, аббревіатури, розділові знаки.

**В окремих випадках для вираження
змісту нормативно-правових
актів використовуються**

Графічні засоби

(таблиці, графіки, карти, рисунки,
які закріплюють символи, зразки
документів).

Математичні засоби

(числа, формули розрахунків,
знаки, що позначають операції з
числами).

Структурні засоби і правила

Формування нормативно-правового акта через послідовну диференційованість його змісту на основі таких принципів:

- а) тематична однорідність, цілісність і послідовність викладення як окремих структурних елементів нормативно-правового акта, так і композиції в цілому;
- б) забезпечення необхідних зручностей у користуванні нормативним актом (у процесі його пошуку в системі нормативно-правових актів).

Засоби і правила оформлення документів

Визначають використання реквізитів нормативно-правового акту, таких як: вид акта, назва суб'єкта нормотворчості, найменування (заголовку) акта, підпис посадової особи; дата і місце прийняття, номер акта та інше.

Структура нормативно-правового акта може включати такі елементи:

1. Визначення форми акта;
2. Назва органу державної влади, який видав нормативно-правовий акт;
3. Реєстраційний номер;
4. Найменування нормативно-правового акту;
5. Преамбула (у разі необхідності);
6. Резолютивна частина;
7. Прикінцеві положення (у разі необхідності);
8. Перехідні положення (у разі необхідності);
9. Підписи відповідних посадових осіб, дата прийняття;
10. Додатки (якщо вони є).

Спеціально – юридичні засоби і правила

Зміст нормативно-правового акта утворюється через використання:

✓ **Юридичної термінології**

(які спрямовані на досягнення єдності, стабільності, простоти, зрозумілості та чіткості текстів актів).

✓ **Юридичних конструкцій**

(засоби побудови правового матеріалу відповідного до певного виду або типу правовідносин).

✓ **Юридичних презумцій**

(засоби, що закріплюють припущення про існування або відсутність юридично значущого факту).

✓ **Юридичних фікцій**

(засоби, за допомогою яких неіснуючі явища, процеси та обставини визначаються юридично існуючими).

✓ **Інші**

Засоби і правила, що відповідають за системні зв'язки нормативно-правових актів

Основні правила нормотворчої техніки, що забезпечують системні зв'язки нормативно- правових актів

1. Забезпечення логічної несуперечності між нормативно-правовими приписами чинних нормативно-правових актів вищого і однакового рівня ієрархії;
2. Скорочення до мінімуму кількості нормативно-правових актів з одного і того самого кола питання;
3. Уникнення необгрунтованого дублювання нормативно-правових приписів;
4. Ув'язування актів, що видаються, з раніше виданими;
5. Недопущення відсилання до актів, яких ще не існує;
6. Послідовне і однакове використання термінів у системі законодавства.

Види нормотворчої техніки

Законодавча техніка
та техніка створення
підзаконних
нормативно-правових
актів

Техніка нормативних
договорів та техніка
нормативно-правових
актів

Техніка створення
конституцій
та техніка поточних
законів

Техніка міжнародних
нормативно-
правових договорів
та техніка
нормативних
договорів
національного права

Висновок

Отже, нормотворча техніка має не тільки прикладне (допоміжне), а й істотне значення для нормотворчості. Завдяки даної техніки нормативно-правові акти стають ефективними, зрозумілими та логічними для використання їх у практиці.

Дякую за увагу!

